

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 V. Baptizato Christo vere fuerit cœlum apertum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Trinitas operata est, ita etiam & formationem vocis. Sed tamen in voce declaratur filius Patris, ut loquens, sicut naturam humanam solus Filius assumpsit. & sic columba solus Spiritus sanctus demonstratus est, ut patet per Aug. in lib. de Fide ad princ. tom. 3. Petrum.

Cap. 9. circa
princ. tom. 3.

Ad tertium dicendum, quod Diuinitas Christi non debuit omnibus in eius natiuitate manifestari: sed magis occultari in defectibus infantilis aetatis. Sed quando iam peruenit ad perfectam aetatem, in qua oportebat eum docere, & miracula facere, & homines ad se conuerti, tunc testimonio Patris erat eius diuinitas manifestanda, ut eius doctrina credibilior fieret: unde & ipse dicit in Ioan. 5. Qui misit me Pater, ipse testimonium perhibet de me. Et hoc praecipue in baptismo, per quem homines renascuntur in filios Dei adoptiuos. Filij autem Dei adoptiuji instituiuntur ad similitudinem filij naturalis: secundum illud Rom. 9. Quos praesciuit, hos & praedestinauit conformes fieri imaginis filij sui. Vnde Hilarius dicit super Matt. quod super Iesum baptizatum descendit Spiritus Sanctus, & vox Patris audita est, dicens: Hic est filius meus dilectus: ut ex his, quae conuincuntur, in Christo cognosceremus per aqua lauacrum, & de caelestibus portis sanctum in nos Spiritum inuolare, & paternam vocis adoptione, Dei filium fieri.

Can. 2. in
Matth. circa
finem.

COMMENTARIUS.

Vox Patris
in baptismo
Christi audi-
ta est.
Aug. 11.
Hieron.
Beda.
Anselm.
Chrysost.
Ambro.
Cyprian.

Hilar.

Ratio, quam D. Th. reddit, vocem Patris auditam idcirco esse, ut expressa representatio Trinitatis, illiusque professio in baptismo Christi futura indicaretur, communis est sanctorum omnium, ut videre licet in Aug. serm. 63. de verbis Domini. Hieron. Beda, Anselm. & Chrysost. & alij Graecis, & Latinis Mart. 3. & Luc. item 3. Vbi recte Ambr. Vidimus (inquit) Spiritum, sed in specie corporali, videamus & Patrem, sed quia videre non possumus, audiamus. Alia vero ratio addi potest ex Cypri. lib. 1. ad Quirinum, cap. 10. auditam esse vocem Patris dicens. Ipsum audite, eo quod tunc lex gratiae inchoari videretur. Tertia addi potest ex Hilario canon. 2. in Matth. illius paternae vocis testimonio indicatum esse, nos per adoptionem filios Dei fieri, cum per baptismum regeneramur. Reliqua, quae in solutionibus argumentorum traduntur, licet obseruatione digna sint, expositione non indigent.

DISPUTATIO XXVII.

In tres Sectiones distributa.

De iis, quae in baptismo Christi acciderunt.

Ria narrantur ab Euangelistis, caelorum apertio, columbae descensus, & vox Patris. De quibus sigillatim dicemus, ac tandem ordinem eorum, quidquid ad baptismum Christi contulerint, vel annaturam eius mutauerint, explanabimus.

SECTIO I.

Vtrum baptizato Christo vere fuerit caelum apertum, ita ut externis sensibus percipi potuerit.

Baptizato
Christo non
est in caelis
facta diuisio.

Primo Doctores omnes sine controuersia, ac fere sine disputatione docent caelum, quod elementis imminet, non fuisse re ipsa diuisum, non quia id fuerit Deo impossibile: sed quia tam inuitatum miraculum nec fuit tunc necessarium, nec verba Scripturae cogunt, ut id fingamus. Primum declaratur, quia in primis caelum incorruptibile diuidi miraculum est. Deinde illo diuiso, vel oportuisset spatium interiectum vacuum relinquere, vel elementa ad illud replendum ascendere. Ad haec, si illa diuisio fieret in caelo, & non in aere, non posset certe oculis percipi

sine nouo miraculo, si vero facta est simul in aere, hoc sufficit ad representationem mysterij, nec oportuit diuisionem ad caelos vsque peruadere, quo vix possunt humani sensus attingere. Denique etiam Ezechiel. cap. 1. dicuntur caeli fuisse aperti, & Genes. 7. & Act. 7. & saepe alias reperitur idem modus loquendi in Scriptura, & non propterea fit, ut passim caeli diuisi fuerint. Quomodo autem caeli dicantur aperti Christo baptizato, non eodem modo ab omnibus explicatur.

Quidam enim dicunt, in externis corporibus, nullam diuisionem, vel mutationem, quae oculis cerni posset, factam esse, sed solum interius in mente, seu in imaginatione caelum, ac si apertum esset, apparuisse. Ita videtur sensisse Hieron. Matth. 3. & Ezech. 1. Quae sententia dupliciter explicari potest, primo, ut solum per metaphoram dicatur caelum apertum, non quia vel visui, vel imaginationi sic apparuerit: sed solum, quia visus est sensibilis effectus columbae, quasi descendens de caelo, sicut Gen. 7. dicuntur, aperta caracae caeli, propter abundantem aquarum fluxum: non vero propter aliquam caeli vel aeris diuisionem. Quae metaphora est frequens in Scriptura. Aperitur terra, & germinet saluatorem, vel quia apparuerunt, & quodammodo visa sunt caelestia mysteria sicut Act. 7. dixit Stephanus, ecce video caelos apertos, non quia visu, aut imaginatione caelum tanquam diuisum aspiceret: sed quia videbat Christum in caelo existentem. Similiter quoque dicitur Ezech. 2. Aperti sunt caeli, & vidi visiones Dei. Vbi Hieron. hunc dicendi modum indicans ait, apertos caelos non diuisione firmamenti: sed fide credentis intelligi, eo quod caelestia sint illi reuerata mysteria. Vnde & in baptismo Saluatoris, quando Spiritus Sanctus in specie columbae descendit super eum, apertos caelos legimus. Eundem sensum indicat Matth. 3. cum inquit: Aperiantur caeli, non reueratione elementorum, sed spiritualibus oculis, quibus & Ezech. 6. Idem Beda Marc. 1. & Chrysost. in imperfecto, hom. 4.

Secundo modo explicari potest haec sententia, quod ipsum caelum diuisum apparuerit, quasi sensibili diuisione, ita tamen, ut haec apparitio non oculis, sed solum imaginariae visioni sit facta. In hunc modum explicant aliqui sententiam Hierony. Bedae, & Chrysost. expositam, & D. Th. hic ita interpretatur Ezechielem vidisse caelos apertos, & licet verumque modum probabilem existimet, in hunc tamen maxime videtur propensus. Nam eum secundo loco ponit, & ex duobus modis explicandi, priorem, qui est omnino per metaphoram, intellectualemque visionem significat, ultimo loco constituit, & ita videtur eum praeferre alijs (ut etiam Caiet. notauit) rationemque indicauit, quia visio intellectualis perfectior est. Soler autem haec sententia fundari praecipue in verbo Matth. 3. Et ecce aperti sunt ei caeli. Nam illo pronomine ei, indicatur soli Christo ostensam esse illam caelorum apertionem. Vnde Marcus: Et statim ascendens de aqua vidit caelos apertos. Solus ergo ipse vidit, ergo non est facta mutatio, neque ostensio aliqua in obiectis sensibilibus, quae aliorum etiam oculis patebant, ergo fuit solum imaginaria in Christo, vel certe intellectualis.

Sed retorquendo hoc idem fundamentum, reicienda videtur haec sententia, quia illa apertio caelorum non soli Christo, sed ceteris etiam, qui praesentes aderant, ostensa est: ergo signum est factam esse per aliquam externam mutationem, & visionem sensibilem. Patet consequentia, quia licet potuerit fieri in singulorum imaginationibus, tamen alius modus erat facilius, & hominum multitudini accommodatior. Antecedens vero constat ex omnibus coiecturis, quas supra adduximus, ob quas fuit expediens caelos aperiri in Christi baptismo. Nam omnes fundantur in significatione mysterij, quae illo sensibili signo facta est: illa autem significatio sensibilis, non erat Christo necessaria, sed nobis: ergo oportuit, ut ta-

Calos in terra
dane sensibili-
liter apertos
alij praeter
Christum non
distinguerunt.

vt talis esset, quæ ab alijs perciperetur. Vnde sancti omnes, qui eas rationes asserunt, non obscure hoc supponunt. Et hinc etiam fit, illam apertionem non debere omnino metaphoricè exponi, quia sic exposita non significat aliquid sensibile signum distinctum à descensu columbæ, sed solum intelligentiam mysterij cœlestis, & spiritualis ibi reconditi: ergo cum illa apertio censetur facta propter specialem significationem, non solum metaphoram continet, sed veram mutationem in re factam, & sensibus obiectam significat. Et augeri potest vis huius rationis, quia Euangelistæ tria illa distinctè enumerant, cœlum apertum, columbam descendentem, & vocem de cœlo factam: ac duo posteriora intelliguntur aliquo modo propriè facta, & sensibus obiecta, inter sese distincta, ergo eodem modo interpretandum est primum, quod sit signum aliquod sensibile distinctum ab alijs duobus. Confirmatur præterea ex Marco, qui sub eodem verbo inquit. *Vidit celos apertos, & spiritum tanquam columbam*, sicut ergo intelligit sensibile, & externa visione vidisse columbam, ita & vidisse celos apertos intelligendum est. Vnde sicut dicens Marcus Christum vidisse columbam, non excludit quin alij viderint, ita etiam dum dicit vidisse celos apertos, non propterea solum ipsum vidisse putandum est. Neque etiam ex verbo Matthæi hoc colligi potest. Tum quia verbum illud: *Aperti sunt ei*. Ex Græco verbo verti potest, aperti sunt super eum, *ἐνεφανέν*. Quod dici potest, non quia ipse viderit, sed quia circa eum facta est illa ostensio, & explicari potuisset illo modo, etiam si ipse eam non vidisset; sed solum alij, qui aderant. Vel si ad cognitionem referatur, ita vt sensus sit Christum vidisse cœlum sibi apertum, non propterea excluduntur alij (vt dixi) quin idem viderint, sed explicatum est ab Euangelista illo speciali modo, ad indicandum mysterium, cœlos scilicet singulariter aperiri ei, qui baptizatur.

Calorum a-
pertio sensibi-
liter in
Iordanis sa-
lis, autem
oculis
visa.

Iansen.
Euthym.
D. Thom.

Calos in
Iordanem
intelligi
quomodo.

Secundo igitur probabilius fit, illam cœlorum apertionem externis oculis visam esse omnibus, qui aderant, & consequenter factam esse per externam aliquam mutationem in obiecto sensibili. Nam licet interdum fieri possit, vt iterum oculis aliquid videre videatur, non per mutationem obiecti, sed per solum impressionem speciei factam in oculo: tamen in præsentis non ita factum est. Quia quando ita fit visio, vt eodem modo obiectum ab omnibus videatur, signum est, non fieri visionem per huiusmodi impressionem solum in vidente factam, sed per mutationem obiecti, vt D. Thom. docuit (quamvis de re alia disputans) infra quæstio. 76. art. 8. Ratio verò est (quam etiam supra tetigi de visione imaginaria) qua hic modus est facilius, & magis proportionatus: tum ad sensibilem representationem: tum ad visionem, quæ omnibus præsentibus communis est. Ita ergo verisimile est factam esse illam cœlorum apertionem, vt Iansen. & alij recentiores docent, & prius significauerat Euthym. Matth. 3. & D. Tho. hic non repugnat.

Quod si tandem inquiras, quænam mutatio in obiecto facta, & in quo obiecto, seu corpore facta sit. Dicendum est factam esse in aere, qui in Scriptura nomine cœli frequentissimè appellatur. Nullum enim erat corpus propinquius, & aptius ad eam mutationem recipiendam. Modus autem esse potuit. Primum, quod reuera ipse aer diuinus sit, & in partes separatus: sed hoc difficultatem inuoluit, an spacium illud, quod erat inter partes diuinas interiectum, esset vacuum, vel quodnam aliud corpus illud occuparet. Secundo, formari potuit in aere species, seu similitudo aliqua apertionis, seu hiatus sensibilis, faciendo scilicet vt partes aeris ita oculos immutarent, vt apparerent diuina, & distinctæ. Quod intelligi potest, si partes illæ, quæ separari videntur, densiores fiant, & lucidiores, ita vt ad illas possit vi-

Fr. Suarez. Tom. 2.

vis terminari: aer autem interiectus maneat rarior. Tunc enim videbuntur partes illæ inter se disiungi, atque ita cœlum aperiri.

SECTIO II.

Vtrum Spiritus Sanctus verè in specie columba descendit, ita vt externis oculis cerni posset.

Non hinc inquirimus id, quod ad ipsam personam Spiritus Sancti spectat, quia supponimus illam nec per sui mutationem descendere potuisse, sed solum, quia nouo modo representata est in ordine ad specialem gratiæ effectum, (vt latius i. par. quæstio. 43. differitur) nec ipsam secundum se oculis videri posse corporeis: sed solum in figura, vel signo sensibili (vt tractatur ex professo i. p. q. 12.) Agitur ergo hæc quæstio de ipso signo seu columba, sub cuius specie Spiritus Sanctus apparuit.

Qua in re primo certum est, columbam illam exterius oculis visam esse super Christum descendere, & in hoc omnes conueniunt. Primum, propter proprietatem verbi *videndi*, quod non oportet metaphoricè exponi de intellectuali, vel imaginaria visione: Vnde Augustinus libro 2. de Trinitate, capite 6. sic scribit. *De illa columba nullus vnquam dubitauit, quod oculis visa sit.* Secundo, quia non solum Christus, sed etiam Ioannes illam vidit, vt dicitur Ioannis 1. Ioan. 1. Tertiò, quia verisimilius est ita descendisse, vt ab omnibus qui aderant conspiciat, vt indicat Augustinus supra, & docent expositores omnes super Euangelia, præsertim Chrysostom. hom. 16. in Ioann. & probari potest omnib. rationibus superiori sectione adductis, & sequenti scilicet latius tractabitur, & confirmabitur.

Columba in
Iordane ap-
parens oculis
visa.

August.

Ioan. 1.

Chrysost.

Secundo certum est, siue illa columba verum fuerit animal, siue specie tenus duntaxat, non fuisse hypostaticè unitam Spiritui Sancto, vt hic docet D. Thom. ad 2. cum Augustino loco citato, & Chrysost. hom. 11. in Matth. & est omnino certum. Non enim dicitur Deus factus columba, sicut dicitur factus caro aut homo, neque ad finem missionis, seu apparitionis Spiritus Sancti necessaria erat hypostatica unio: sicut fuit ad finem Incarnationis, vt rectè notauit D. Thom. i. p. q. 43. articulo. 7. ad 4. Quia non apparuit Spiritus Sanctus sub specie columbæ, vt per illam aliquid operaretur merendo, aut satisfaciendo, sicut verbum per humanam naturam. Denique licet huiusmodi natura irrationalis non sit huius hypostaticæ unionis omnino incapax, non tamen diuinā maiestatem decet illi vniri. De qua relatus in superiori tomo dictum est. Circa hoc verò obscurus est hocus Tertul. libr. de carne Christi ca. 3. vbi dicit. *Spiritus columba corpori illapsum descendisse super Dominum, qui Spiritus (ait) cum hoc esset, tam verè erat columba, quam Spiritus; nec interfecerat substantiam propriam assumpta substantia extranea.* Sed hæc verba vel corrigenda sunt, quia Euangelium non dicit Spiritum fuisse verè columbam, sed apparuisse quasi columbam: vel exponenda sunt iuxta ea, quæ statim dicemus.

D. Thom.
Augustin.
Chrysostom.

D. Thom.
Tertul.

His ergo positis controuersia est, vtrum illa columba fuerit verum animal, nec ne. Prima sententia est, fuisse verum animal de nouo à Deo creatum ad illud munus. Ita sentit Aug. libr. de agone Christiano. ca. 22. solet etiam tribui Chrysostom. hom. 12. in Matth. & 4. in acta, sed ijs locis reuera neutrum affirmat, sed solum docet Spiritum Sanctum non dici apparere in specie columbæ, vel ignis, quia naturam columbæ assumat, sed quia in his representatur. An verò sub illa specie vera fuerit natura columbæ, nec ne, non explicat. Ad hanc vero sententiam accommodari possunt verba Tertul. supra citata, vt

August.
Chrysost.

Tertul.

Y

sed